

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปลี่ยนแปลงทางการผลิตจากเพื่อบริโภคไปสู่การผลิตเพื่อขายที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวมุข : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านภูคำ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
ชื่อนักศึกษา	นางสาวพัชร์ณี ชันธกาญจน์
สาขาวิชา	มานุษยวิทยา
ภาควิชา	มานุษยวิทยา
ปีการศึกษา	2532

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของชุมชนชาวมุขบ้านภูคำ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิถีชีวิตของชุมชนอื่นเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยา ด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant observation) ในชุมชนชาวมุขบ้านภูคำ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ระหว่างเดือนมกราคม 2530 - มิถุนายน 2531 รวมเวลา 1 ปี 6 เดือน โดยผู้ศึกษาได้เข้าไปเก็บข้อมูลในชุมชนเป็นช่วง ๆ ช่วงละ 10 - 15 วัน หรือกว่านั้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ตัวแทนของชาวมุขบ้านภูคำจำนวน 37 ครอบครัว เป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ด้วยการพูดคุย สนทนา และสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal interview) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการผลิตจากเพื่อบริโภคไปสู่การผลิตเพื่อขาย ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างส่วนต่าง ๆ ในชุมชน 6 ลักษณะ ด้วยกัน เช่น ผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน, ผลกระทบต่อระบบความเชื่อที่เกี่ยวข้องเนื่องในการผลิต, ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางการผลิต, ผลกระทบต่อจุดมุ่งหมายในการผลิต, ผลกระทบต่อการใช้เทคโนโลยีทางการผลิต และผลกระทบต่อความแตกต่างทางชนชั้น ซึ่งผลการศึกษาดังนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 2 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงทางการผลิตจากเพื่อบริโภคไปสู่การผลิตเพื่อขาย เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางการผลิตที่แตกต่างจากความสัมพันธ์ทางการผลิตในระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อบริโภค และการเปลี่ยนแปลงการผลิตจากเพื่อบริโภคไปสู่การผลิตเพื่อขาย เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ระบบความเชื่อที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิตเปลี่ยนไป

Thesis Title Changes in Productive Systems from Consumptive to Commercial and their Effect on the Khamu Kay of Life : A Case Study of Ban Phu Kam, Nan Province.

Name Phatraphi Khanthagajana

Concentration Anthropology

Department Anthropology

Academic Year 1989

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the economic change of Khamu community in Ban Phu Kam and the impact of the economic change. Anthropology study by participant observation were administered to 37 household in Ban Phu Kam, Tambon Ngob, Thungchang District, Nan Province during January 1988 - June 1989. The informal interview without questionnaire and formal intrview with questionnaire were employed to analyze the data obtained. The major findings of this study were as follow : the impact of land use, the impact of productive belief, the impact of productive relation, the impact of productive propose, the impact of agricultural technology, and the impact of class different. This finding study were associated with the two assumptions fallow as: the change in productive systems from consumptive to commercial is one major factor which have the effect on the structure of productive belief and the productive relations.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปลี่ยนแปลงทางการผลิตจากเพื่อบริโภคไปสู่การผลิตเพื่อขาย ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวหมู่บ้านภูคำ : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านภูคำ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน" ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลาย ๆ ท่าน ผู้ศึกษาใคร่ที่จะกราบขอพระคุณบิดา ที่ให้การสนับสนุนด้านกำลังใจ, กำลังทรัพย์ มาตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา แหล่งเงินทุนจากมูลนิธิจิม ทอมป์สัน และสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ซึ่งให้ความสนับสนุนเงินทุน จำนวน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) รวมทั้งคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัญญู วงษ์วิภาค และ คุณมิหัทธเวช สืบแสง จากสถาบันวิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ ที่กรุณาช่วยตรวจแก้และให้ข้อคิด, ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุง แก่ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้รัดกุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณที่ ๆ จากศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดน่าน, คณะครูโรงเรียนบ้านภูคำ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ทั้งในด้านพาหนะและที่พัก, เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสถาบันวิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ ที่กรุณาให้ความสะดวกในด้านบริการข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ รวมทั้งน้อง ๆ ทั้ง 3 คน คือ ชนิกา ตั้งถาวรศิริกุล, กษมา เกวไศยานนท์ และ นิรันดร์ วงศ์รัตน์ ที่มีส่วนสนับสนุนทั้งในด้านกำลังใจและกำลังใจในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ตลอดมา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีอาจสำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ หากเลขที่ที่จะกล่าวถึงผู้ให้ข้อมูลชาวหมู่บ้านภูคำ ทั้ง 37 ครอบครัว ซึ่งมีเพียงแต่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้แต่ประการเดียว หากยังมอมไม่ตรีจิตอันสูงค่า ควรแก่ความจดจำไว้ตลอดกาล

หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ยังมีความคิอยูบ้าง ผู้เขียนขอมอบให้บุคคลต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวนามมาและไม่สามารถกล่าวนามได้ครบ ที่ได้ช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ ส่วนความผิดพลาดใด ๆ ทั้งปวงที่บังเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว